

Vypracoval:	Mgr. Kateřina Kusáková
Vydáno dne:	17.7.2019
Předmět stanoviska:	Stipendia
Datum schválení předsednictvem TA ČR:	11.7.2019
Pořadí zasedání předsednictva TA ČR:	420

STANOVISKO

TECHNOLOGICKÉ AGENTURY ČESKÉ REPUBLIKY

K širším aspektům využití nákladové položky “stipendia” verze 2

Právní úprava:

Všeobecné podmínky:

Mezi osobní náklady dále spadají stipendia uvedená v § 91 odst. 2 písm. c) zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), resp. jeho poměrnou část, pokud je z rozhodnutí o udělení stipendia zřejmé, že je uděleno na výzkumnou činnost v rámci projektu.

Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, v § 91 uvádí, že stipendia hrazená z dotace mohou být přiznána na výzkumnou, vývojovou a inovační činnost podle zvláštního předpisu, kterým je ZPVV.

ZPVV upravuje stipendia jako způsobilý náklad v § 2 odst. 2 písm. k).

Zadávací dokumentace:

V případě, že bude využita kategorie nákladů **stipendia**, poskytovatel upozorňuje uchazeče, že je třeba zajistit **úpravu licenčních podmínek mezi studentem a vysokou školou** ve smyslu § 60 zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon (dále jen “autorský zákon”).

Autorský zákon:

§ 35 odst. 3: *Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní vnitřní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).*

§ 60 (školní dílo):

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez závažného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlédne k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

Výsledek vědecké činnosti splňuje definiční znaky díla ve smyslu § 2 autorského zákona. Nejbližší je dílo vzniklé z činnosti studenta na základě jeho výzkumné činnosti definici školního díla dle § 60 autorského zákona.

Na rozdíl od úpravy zaměstnaneckého díla - vzniklého na základě PP vztahu - dle § 58 autorského zákona nevykonává škola majetková práva k dílu automaticky ze zákona. Je tedy třeba zajistit umožnění výkonu majetkového práva na základě **licence**.

Dle § 60 nemůže bez vážného důvodu student udělení licence odmítnout. **Je v zájmu příjemce, aby zajistil, že práva k užití výsledku budou v dispozici příjemce, a nebudou šířena jiným způsobem než jeho prostřednictvím.**

Na ochranu práv duševního vlastnictví vzniklých z projektu je nutné myslet již při ustavování řešitelského týmu. Je třeba zvážit vymezení činností, které bude student na projektu vykonávat, a to, zda z takové činnosti mohou vznikat práva duševního vlastnictví.

Doporučujeme uzavření dohody o budoucím poskytnutí neomezené výhradní licence k užití veškerých výsledků činnosti studenta na projektu, přičemž konkrétní výsledky budou následně předmětem licenční smlouvy v souladu se skutečně dosaženými výsledky.

Licenční smlouva by měla obsahovat:

- výhradní časově i místně neomezenou licenci dílo užít

Licenční smlouva může být v odůvodněných případech bezúplatná. V takovém případě je třeba dbát v souladu s § 60 autorského zákona obvyklých podmínek vztahujících se k uzavírání licenčních smluv dotýkajících se školních děl a také zásad dobrých mravů uvedených v § 1 odst. 2 a § 547 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku.

T A

Č R

Rovněž je možné přistoupit k uzavření licenční smlouvy až na konci projektu ve vztahu ke skutečně dosaženým výsledkům. Uzavření licenční smlouvy je možné se domáhat soudně, kdy student nemůže bez vážného důvodu její uzavření odepřít.

Upozorňujeme příjemce, že je vhodné zvážit etické a sociálně-právní aspekty využití kategorie osobních nákladů „Stipendia“ pro výzkumnou činnost studentů zejména nad 26 let. Studenti starší 26 let, kteří nejsou v zaměstnaneckém poměru a jsou odměňováni za svou práci na výzkumném projektu ve formě stipendia, jsou v rámci sociálního systému nahlíženi jako nezaměstnaní. To s sebou nese řadu negativních sociálních dopadů (v případě žen například absenci nároku na příspěvek v mateřství).